

Telefonra nincs orvosság?

Patikataktika

Somogyi Károlyné felvétele

Az aprócska patikában máris nagy a forgalom. A szemközti rendelőintézetből egyenes út vezet a Vasas Szent Péterhez

Kivágták a huszonegyet a Zöld Sándor utcában. A napokban nyílt meg ugyanis az ország huszonegyedik, Szegednek viszont az első magángyógyszertára. A vállalkozó, dr. Fodor Szilárdné dr. Novák Alexandra még az év elején beadta a kérvényt a minisztériumba, hogy privát patikát szeretne nyitni. A válasz akkor még halogató volt. Igaz, új egészségügyi törvény azóta sem született, a régi meg már nem működik igazán, a vállalkozást mégiscsak siker koronázta: a Vasas Szent Péter Gyógyszertár.

— Még nem számoltam, hány helyről kellett engedélyt, pecsétet beszerezni a nyitáshoz. Csak a patika nevét két helyen kellett engedélyeztetni.

— Mi volt a legnehezebb?

— Megszerezni a vállalkozói igazolványt. A vállalkozó patikus egyik skatulyába se fért bele. Két hónap után nagy nehezen megkaptam az engedélyt. Sok segítőkességgel is találkoztam, de mégis azoknak köszönhetem a sikert, akik hátráltatni akartak, dacból is megcsináltam.

— Miből?

— Javarást kölcsönből. Negyszázezer újrakezdési támogatást vettem fel, 300 ezer vállalkozói hitelt kértem, és ugyanennyit kénytelen voltam 34 százalékos banki kamatra is felvenni. Összesen 1 millió 200 ezer forintban van a patika.

— Lesz akkora haszón, hogy megérje?

— Remélem. Két gyógyszerész és két asszisztens dolgozik. A könyvelést, az adminisztrációt egyelőre magam végzem. De máris látom, annyi a papír, hogy előbb-utóbb szerződtetni kell egy könyvelőt.

— Honnan szerzi be a medicinákat?

— Legalább tíz helyről. A legfőbb szállítónk a Hungarofarma. Így kikerülve a közvetítőket, nagykereskedelmi áron jutunk a gyógyszerekhez.

— Arban versenyeznek a többi gyógyszertárral?

— Nem. A gyógyszerárak hatóságilag rögzítettek. Csak a herbáriumok és gyógytermékek szabadárak. De itt sem mehetünk a csillagos égig. Tisztességes árakkal és nagy forgalommal kalkulálunk.

— Szakmai vagy üzleti érdekek vezérik?

— Ha arra céloz, hogy a nagyobb haszon reményében bármit rásózzunk a betegre, akkor azt mondom, ez elképzelhetetlen. Nemcsak az ellenőrzés miatt, szakmai lelkiismeret nélkül ezt nem lehet csinálni.

— Miben különbözik a magánpatika az államtól?

— Igazából nem sokban. Legfeljebb abban, hogy mi igyekszünk rugalmasabbak, gyorsabbak lenni. Ha elfogy egy medicina, egy-két napon belül beszerezjük. Egyébként nálunk is éppen úgy érvényes minden recept. Megállapodást kötöttünk a társadalombiztosítási igazgatósággal — a támogatást természetesen nekünk is elszámolják.

— Mindent forgalmazhatnak?

— Nem egészen. A külföldi gyógyszereknek csak egy részére kaptunk engedélyt. Most egyedi elbírálást kérünk a minisztériumtól, hogy mi is tarthassuk a „2-es listán” szereplő gyógyszereket. Más megyében van már példa erre.

— Úgy tűnik, minden simán ment.

— Igazán segítőkészek a partnereink. A Hungarofarma például havonta kétszer ingyen szállítja Szegedre a megrendelt gyógyszereket. A legnagyobb bánatunk a telefon. Pontosabban a hiánya.

— Nincs remény?

— Ha gumikacsagyártó kft. lennénk, akkor soron kívül kaphatnánk vonalat. De privát patikusnak nem jár a kedvezmény. Képzelve el, hogyan lehet így árut rendelni? Van olyan szám, amit délelőtt 11-ig lehet telefonon rendelni, mert másnapra már ide is kell érnie, nem bírja el a hosszú szállítást. A gyógyszerkivonásokról nem is beszélve.

— Miről?

— Nézze, itt ez az expresszlével, amiben arról értesít a gyártó cég, hogy az intravénás Tetran injekcióba fertőző anyag került, nem lehet kiadni... és ha később ér ide a levél?

— Igéret?

— Van. De telefon csak három év múlva várható. Kár, hogy telefonhiányra egyelőre nincs orvosság.

R. G.

Tévéjegyzet

A megraboltság álom

Valószínűleg nemsokára feljelentést fog tenni valamelyik régi '56-os a mai többpárti demokrácia ellen. A vád: az álmorand megzavarása.

Nézem a tévében Krassókat, akik idén is illegális összejövetellel ünnepeltek: egy magánlakáson. Pedig immár a Sportcsarnok is az övék. Hallgatom Mecs Imrét, aki szinte nosztalgikusan beszél a '88-as gumibotozásról, a zaklatásokról. Egy szobrász (Molnár Miklós) egy kopajfa elkobzásáról beszél. Ma már kevésbé farag, művelti kertjét, szőlőt tanul metszeni.

Nézem, nézem, és motoszkál bennem egy érzés: ezek az emberek ma nem boldogok. Nem örülnek annak, hogy immár mindenki ünnepli '56-ot, ünnepli őket, a kezüket szorongatják, a gumibotos rendőrök meg rondont állnak nekik, hogy zavartalanul ünnepelhesenek.

Ez az '56 eddig az ő privát ügyük volt, diákkori hőstett, igazi, világraszóló. S mivel ezt nem tagadták, megkapták érte, ami járt: az üdöztet, a segédmunkát. Ami folyamatosan igazolta is: amit tettek, tényleg hősiesség volt és nagyszabású.

Másképp, hogyan bosszantaná halálra emlékezésük egy rendszer vezetését és titkosrendőrségét?

Ma már mindenki ünnepel. Akiket gumibotoztak, a Parlamentben ülnék. Földrajzi értelemben a Kossuth tér nincs is messze a Batthyány-mécsesről — történelmileg fényévek. Még ha ezeket az éveket mécsesek fényében is mérjük.

Olyan ciki és idegen az egész.

Persze, Krassó magyarázat, hogy '56 még nem győzött, mert hogy a munkástáncosok. Igaz, igaz. De amint távolít tőle a kamera, látom: egy szinte üres szoba közepén ül. A földön könyvek, telefon. De ma már ez sem hat meg senkit, ez semminek nem a jelképe. Ilyenfajta szobaberendezéshez ma már mindenkinek joga van.

Am Krassókat ott ülnék elrabolt álmukkal a hiányos szoba közepén, sértetten, zavartan. Talán jobb, hogy így esett. De mi, akik nézzük őket, jó, ha tisztán látjuk: nagy álmukat elvesztük, s nem visszaadtuk nekik.

(márok)

Kassai színház Szegeden

A forradalom lendületével...

A forradalom lendületével jött létre Kassán egy színelőadás, jó fél éve. Februárban készült a Thália Színház Richard Nash: Az esőcsináló (Obchodník Sdzadom) című darabjának bemutatójára. Közbejött azonban a cseh és szlovák forradalom, s az ottani társulat elzavarta vezetőit, s újakat választott magának. Elsősorban visszahívták Beke Sándort, aki 1976-ban települt át Magyarországra, s utána nem volt tanácsos meghívni. Mindezt az előadást követő gratuláción tudtam meg. Beszéljünk most arról, ami előtte történt.

Nem éppen shakespeare-i ihletésű darab. A színhely: Vadnyugat, egy farm, forró nyár, aszály. Július 16. van. Öreg apa, fia, egy lánya. A lány erősen eladandó korban. A hőség — nemcsak a darabban —, a Kisszínházban is szinte elviselhetetlen. Döglének a marhák, aszik a fű. Aztán jön egy ember, egy látható szélhámos, aki 100 dollár ellenében csapadékos ígért. Persze, a lány beleszeret, persze, a báb' ellenzi, persze, az apa s az öcs megértő, persze, a szíff körözi. Ennyi a sztori, afféle western.

A díszlet — a jelmezekkel

együtt Hajnal Mihály munkája — mindössze néhány lépcsarván barna deszkából, középen kandalló, bejárat, pár szék, asztal: a Cerry-család otthona. Csak a két oldalsó falat kell közzépre hajtani, s máris — mint holmi ügyes képeskönyvben —, a szíff irodájában vagyunk. Pofonegy szerű váltás, de megtörténik vagy kétszer, mire rájövök a trükkjére.

Az egész előadást is valahogy ez a meghatározó célszerűség fogja össze. Beke Sándor nem csinál nagy hókusz-pókusz, világítási effektet. Még igazi esőt sem; mégis, amikor szereplői a nézőtér felé fordulnak: „Esző!”, behúzzuk a nyakunkat. Az eső „megtörténik”. A szöveg betűiből a rendező hajszálpontosan bontja ki a szituációkat. Sejtéseink rendre felébrednek, s a megfelelő pillanatban be is igazolódnak. Semmi rájátszás a szövegpoénokra, mindent a jellem és a helyzet dönt el. Példáserő értelmezés, ökonomikus felépítés.

No, és kitűnő karakteres aktorok. A kassai társulat tagjai felkent papjai Tháliának.

Petrács Anna jóval idősebb a darabbéli Lizie-nél,

ám a kor ezúttal is külön feszültséget szül: még fájdalmasabbá teszi a lánylanságát. A művésznő nem külsőleg, lélekben próbál megfiatalodni. Lengyel Ferenc (az apa), szinte nem is játszik. Keveset mozog, alig vannak gesztusai; jelenléte és fizikai valójága mégis minden pillanatban súlyt ad a figurának. Epp ellentét a virtuóz Fabó Tibor (Jim), aki megmindentalan ugribugrál, hadonászik, kiabál; ám kamasz hebehurgyasága mögött érzik a meleg szívet. A 60 körüli, ám kortalan Boráros Imrét (Starbuck, az esőcsináló) kell még kiemelnünk, aki némely pillanatban Don Quijote-i elhivatottságot mutat. A többieket is sorolhatnánk, de hisz olvasható a színlap. Egyetlen pillanatra sem emlékszem, hol bármelyikük poénra játszott volna. Mindig a figura jelleméhez szabták mozdulataikat.

Gondos fízléssel, példaszak tudással vezényelt előadás, melyben jelentős színészegységek emelnek föl szívükhöz. A kassaiakat — együtt avagy egyenként — ezután mindig szívesen látjuk Szegeden. Köszönet, hogy most eljöttek.

Márok Tamás

A színikritikusok díjai

A magyar nyelvű állandó színjátszás 200 éves évfordulója előtti napon, szerdán, a Fészek Művészklubban átadták az 1989–90. színházi évad színikritikusai díját. A legjobb új magyar dráma Eörsi István: Az interjú című színműve lett. A legjobb rendezés díját Ascher Tamás kapta, Csehov: Platonovjának Katona József színházi előadásáért. A legjobb női alakítás kitüntetéjét Takács Katalin, a Radnóti Színház Anna Karenina-pályaudvar című előadásának főszereplője. A legjobb férfi alakításért járó díjat Gábor Miklós vehette át. Az interjúban nyújtott játékáért. Eszenyi Enikőnek a Koldusopera és a Fekete Péter, Töröcsik Marinak a Csoda epizódjerepeiért ítélték a díjat a kritikusok. A legjobb díszletet Antal Csaba tervezte a Platonovhoz, a legjobb jelmeztervező Szakács Györgyi, aki több munkájával érdemelte ki a díjat. Különdíjjal részesült a Ruszt József vezetésével tavaly létrejött Független Színpad. (MTI)

Nyitott kapuk

A Csongrád Megyei Pedagógiai Intézet pályaválasztási tanácsadói az idei tanévben is megtartják a „nyitott kapuk” napját. Vagyis a jövő tanévben induló középiskolai osztályokról, szakokról, a felvehető létszámokról, a követelményekről, a jelentkezéssel kapcsolatos tudnivalókról tájékoztatják az idén még általános iskolás tanulókat és azok szüleit. Az akció ma kezdődik és november 28-ig tart. A héten a következő iskolák várják a vendégeket: ma délután 3 órától a Damjanich János Honvéd Kollégium, a Körösy József Közgazdasági Szakközépiskola és a Rózsa Ferenc Gimnázium és Szakközépiskola. Utóbbi intézményben délután 3 órától a szakközépiskolai osztályok, 4 órától pedig a gimnáziumi osztályok iránt érdeklődőket várják a Bal farsori oktatási épületben. Holnap délután 3 órától a Deák Ferenc Gimnázium nyitja ki kapuit a hetedikese és a nyolcadikosok előtt.

Levelek

Nagyon fiatal diákként mély értelme nincs. Egyszerűen észre először, miért is szeretem oly nagyon a szegedi öszt. Ha nem lenne annyi platánfa a városban, érzed. Talán örülsz, hogy tán soha nem kísért meg ez az érzés, soha nem tűnik fel, milyen különös a bokáig érő, hatalmas, sárga-barna-zöld levelek palástján gázolni, a láb elé nézve, figyelve elreppenésük, hallani csörgő zizegésük. Azóta sem változott meg az érzésem, évente ismétlődő rítus lett belőle a fő helyeken, a korrón és Újszeged sétányán.

Mitől nagyszerű a dolog, a gázolás maga? Talán attól, hogy semmi különös, mely értelme nincs. Egyszerűen hallod, ahogy mész. Nem a természet halálát, inkább a természetes rendet, az érzés, soha nem tűnik fel, milyen különös a bokáig érő, hatalmas, sárga-barna-zöld levelek palástján gázolni, a láb elé nézve, figyelve elreppenésük, hallani csörgő zizegésük. Azóta sem változott meg az érzésem, évente ismétlődő rítus lett belőle a fő helyeken, a korrón és Újszeged sétányán.

C. J.

A kultúrát menedzselni kell

Megsörren a telefon a szerkesztőségben, s egy szegedi diák mutatkozik be, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskoláról. Nemcsak újságíróképzés indul a JGYTF-en, hanem kulturális menedzserképzés is; jó volna, ha meg tudnánk ismertetni olvasóinkkal, mert a magyar kultúra előmenetele függ tőle, mondja, és tippet is ad: beszéljek dr. Gergely Jenő egyetemi docenssel, ő az Egyesült Államokban is járt tapasztalatszerzésre, s elkötelezett híve a kultúra menedzselésének.

Ellátogattam a főiskolára, és dr. Gergely Jenőtől valóban újító terveket hallottam.

— Négy féléves az oktatás, a közművelődési szakon belül működik, de a hallgatók természetesen a menedzseléshez szükséges tárgyakat is tanulnak, markettinget, modern szemléletű közgazdaságtant és szociológiát. Ez a szak tehát kettős képzettséget ad: az eredeti közművelődést és az új menedzselést, melynek pontos elnevezéséhez minisztériumi döntés szükséges, hogy az országban most alakuló, ilyen jellegű szakok elnevezése és profilja egymáshoz legyen igazítva. Szeptembertől kezdődik 13 magyar, illetve történelem-közművelődés szakos hallgatóval, akik egyébként komoly többletmunkával igyekeznek elsajátítani egy Nyugaton honos menedzseri felfogást.

— A felfogást is lehet tanítani?

— Kell tanítani. A hazai kultúra kínálata és kereslete között szakadék van. Jellemző, hogy Magyarországon mindenki úgy gondolja, hogy a kultúra kereslete egyre csökken, az igények visszaszorulóban vannak. Pedig ez így nem igaz. Sőt bizonyos növekedés is tapasztalható, csak a kiforratlan piaci viszonyok miatt csökken a kép. A mi diákjaink már úgy kerülnek ki a főiskoláról, hogy megtanulnak kapcsolatot teremteni, piacot felmérni, rugalmasan alkalmazkodni a körülményekhez, és főleg megtanulnak helyesen dönteni. A kulturális igényeket, az idevágó ötleteket mecénásokhoz kell tudni közvetíteni. Persze, a mecénás elé akkor érdemes valamit vinni, ha haszon is van rajta.

— Milyen jövője lehet a képzésnek?

— Hogy életképes lesz az nem vitás. Jövőre akár külön főiskolai szak is válhatnék belőle, ha jobban idomul a nyugati, főleg az amerikai modellhez. Egyéves alapismeret-oktatás után következne a mostani, két éves anyag. Tehát összesen három év, nagyobb anyagi ráfordítás nélkül, hiszen a korábban elmaradt tárgyak helyére a kapcsolatteremtés pszichológiája, a szociológia és a piacutatás könnyen beilleszthető. A haszon óriási lenne; szeretem a magyar kultúra felemelése ma már csak így képzelhető el.

Panek József